

آموزش

مفاهیم قرآن

(۲)

درک معنای عبارات و آیات قرآن کریم

همراه با فعالیت مکمل در هر درس

مسعود وکیل

سر شناسه	: وکیل، مسعود، ۱۳۳۴-
عنوان و نام پدیدآور	: آموزش مفاهیم قرآن (۲): درک معنای عبارات و آیات قرآن کریم همراه با فعالیت مکمل در هر درس
مشخصات نشر	: تهران: کاتبان وحی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۰ ص: جدول (رنگی)
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۰۳۷-۷-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیپای مختصر
یادداشت	: فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
یادداشت	: با همکاری هادی محدث، مهدی سیف، محمد جعفر محبی، حمیدرضا مستفید، سید محمد میر حسین باقری
یادداشت	: واژه نامه.
یادداشت	: کتابنامه به صورت زیر نویس.
شناسه افزوده	: محدث، سید هادی، ۱۳۱۶-
شناسه افزوده	: Muhaddith Saeed Hadi
رده بندی کنگره	:
رده بندی دیویی	:
شماره	: ۳۸۲۱۲۵۶
کتابشناسی ملی	:

عنوان	❖ آموزش مفاهیم قرآن (۲)
مؤلف	❖ مسعود وکیل
با همکاری	❖ هادی محدث، مهدی سیف، محمد جعفر محبی حمیدرضا مستفید و سید محمد حسین میرباقری
ناشر	❖ کاتبان وحی
نوبت چاپ	❖ اول ۱۳۹۴
شمارگان	❖ ۵۰۰
قیمت	❖ ۴۰۰۰ تومان
شابک	❖ ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۰۳۷-۷-۵
نشانی	❖ تهران، میدان امام حسین (ع) - خیابان خواجه نصیرالدین طوسی - نیش کوچه احمدی
	فروشگاه کاتبان وحی
تلفن	❖ ۰۲۱-۷۷۶۲۶۵۰۵ ❖ ۰۲۱-۷۷۶۲۶۵۳۱ ❖ دورنگار

فهرست مطالب

۷	مقدمه ناشر
۹	پیش‌گفتار
۱۲	درس اول: پیام آوران الهی
۱۶	نشانه‌های جمع (۱)
۲۴	درس دوم: پیام پیامبران
۲۸	نشانه‌های جمع (۲)
۳۷	درس سوم: قرآن هدایت و معجزه‌ی جاوید
۴۱	کلمات هم‌خانواده
۵۱	درس چهارم: خدا بهتر است یا آنچه مشرکان می‌پرستند؟!
۵۵	کلمات هم وزن
۶۴	درس پنجم: جهان آیت خداوند
۶۹	وزن کلمه
۷۷	درس پنجم: تقوا و ایمان
۸۳	اسم فاعل
۹۱	درس هفتم: خداوند، پیامبران، آخرت
۹۵	اسم مفعول
۱۰۴	درس هشتم: خودآزمایی
۱۱۸	فهرست الفبایی کلمات

«إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا» اسراء، ۹

قرآن صحیفه نورانی خداوند متعال و ریسمان و حلقه اتصال عبد به معبود و نامه سرگشاده خالق هستی و عشق نامه محبوب به سوی خیل محبتان است و در این سرای فانی دنیا، تنها و یگانه مسیر و شاهراه نجات بخش ظلمانیان فرش نشین به سوی عالم باقی و عرش و مقام «عِنْدَ مَلِيكِ مُقْتَدِرٍ» و معدن نور است.

به واقع این برهه از زمان، مصداق بارزی از تعبیر پیامبر اعظم اسلام حضرت محمد مصطفی ﷺ «وَإِذَا التَّبَسَّتَ عَلَيْكُمُ الْفِتْنُ كَقِطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ...» (وسائل الشیعه، ج ۴، ص ۸۲۸) است. جهان امروز مملو از انواع بحران‌های گوناگون فکری، روحی، سیاسی و اجتماعی بوده و بوم منحوس «سرگستگی و بی‌هویتی» سایه شوم خود را بر سر آحاد ملل جهان و مع‌الأسف حتی ملل مسلمان، بگستراند، بی‌شک در چنین وانفسایی یگانه پناهگاه ایمن و تنها منجی واقعی، قرآن کریم است لذا پیامبر مکرم حضرت محمد ﷺ در ادامه حدیث شریفشان با عبارت «فَعَلَيْكُمْ بِالْقُرْآنِ»، بر این مطلب تأکید فرموده و همگان را به قرآن محوری و بازگشت به آن امر فرمودند.

با لطف حضرت باری تعالی پس از پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و برپایی نظام مقدس جمهوری اسلامی در سرزمین پهناور ایران، با توجه به وجود بسترهای بسیار مناسب برای برنامه‌ریزی‌های گسترده در امر نشر فرهنگ قرآنی در جامعه، برنامه‌ریزان فرهنگی نظام و نیز آحاد ملت قرآن محور عزیزمان، با به وجود آوردن سازمان‌ها، مؤسسات و مراکز قرآنی، در این مسیر گام‌های ارزنده‌ای برداشته و بسیاری از شیفتگان کلام وحی را با انواع علوم قرآنی آشنا کرده‌اند. هر چند این فعالیت‌ها به جای خویش قابل تقدیرند، ولی متأسفانه نتوانسته‌اند بخش گسترده‌ای از مردم را تحت پوشش قرار دهند و هنوز خیل کثیری از جامعه اسلامی با قرآن و حتی

قرائت ساده و روان آن آشنایی ندارند که این موضوع بر اهمیت برنامه‌ریزی دقیق‌تر و گسترده‌تر در امر آموزش قرآن کریم جامعه می‌افزاید.

آنچه در این اثر آمده است ویرایش جدید کتاب «آموزش مفاهیم قرآن (۲)» تألیف آقای مسعود وکیل با بازنویسی و افزودن فعالیت‌های مکمل در هر درس، به علاقمندان فراگیری ترجمه و مفاهیم قرآن ارائه می‌گردد.

www.ketab.ir

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیش گفتار

خدا را سپاس می‌گوییم که دروس مفاهیم قرآن (۱) را با موفقیت آموخته‌اید و اینک آموزش مفاهیم (۲) را آغاز می‌کنید.

بسیار مناسب است یک بار دیگر مقدمه‌ی کتاب قبلی را با دقت مطالعه کنید تا اهداف، شیوه‌ی آموزش و طرح درس این مجموعه را به خاطر بیاورید.

از این مجموعه به بعد در هر درس علاوه بر آموزش معنای کلمات و عبارات قرآن، با یک قاعده‌ی ساده‌ی زبان عربی آشنا می‌شوید. این قواعد به شما کمک می‌کند تا بتوانید بسیاری از کلمات و عبارات قرآن را که در این دروس نیامده است، معنا کنید و مفهوم آنها را حدس بزنید. به این ترتیب، توانایی شما در درک معنای عبارات و آیات قرآن با سرعت بیشتری افزایش می‌یابد. خوب است بدانید یادگیری دروس مفاهیم (۱) و (۲) شما را با معنای بیش از شصت درصد کلمات قرآن آشنا می‌سازد. آشنایی با قواعد این دروس به میزان قابل توجهی بر حجم این کلمات می‌افزاید.

همان طور که می‌دانید آموزش دروس قبل دارای پنج مرحله بود (بیان مقدمه درس، قرائت آیات، ترجمه اولیه و شفاهی، معنای کلمات و ترجمه کامل آیات بصورت شفاهی).

در این درس‌ها یک مرحله‌ی دیگر به مراحل قبلی افزوده شده است؛ یعنی پس از ترجمه کامل آیات بصورت شفاهی، یک قاعده آموزش داده می‌شود.

در آموزش این قواعد باید به چند نکته توجه شود:

۱. بیان قاعده با خواندن مثال‌ها توسط یکی از قرآن آموزان آغاز می‌شود.

۲. توضیحات قاعده نیز از روی کتاب خوانده می‌شود.

۳. این قواعد ساده است و عموم قرآن آموزان به راحتی آن‌ها را فرا می‌گیرند. در صورت نیاز می‌توان این قواعد را بیشتر توضیح داد، ولی باید از بیان توضیحات خارج از کتاب پرهیز شود.

۴. در صورت آشنایی با مثال‌های دیگری از قرآن، بیان آنها توسط مربی یا قرآن آموزان مفید است.

□ پرسش

در هر جلسه، قبل از آموزش درس جدید، درس جلسه‌ی قبل به شیوه‌ی بیان شده در مقدمه‌ی آموزش مفاهیم (۱)، پرسش و ارزشیابی می‌شود. هم چنین در هر جلسه از قرآن آموزان درباره انجام فعالیت مکمل و خواندن روزانه قرآن پرسش کنید و به شیوه‌های مناسب ایشان را به انجام این کار تشویق نمایید. انس دائمی با قرآن کریم مهم‌ترین ثمره و دستاورد آموزش قرآن است.

تمرین هر درس، با پرسش از قرآن آموزان حل می‌شود؛ قرآن آموزان پاسخ‌های خود را تصحیح کرده و به میزانی که در تمرین ذکر شده است، امتیاز می‌گیرند.

□ آزمون

پس از پایان درس‌های کتاب، آزمون کتبی به عمل می‌آید و دارای ۲۰۰ امتیاز است. سؤال‌های این آزمون به شرح زیر تهیه می‌شود:

(۱) انتخاب ۱۰ سؤال از سؤال‌های مربوط به قواعد، هر سؤال سه امتیاز دارد. (۳۰ امتیاز).

(۲) انتخاب ۴۰ سؤال دو گزینه‌ای از بین ۱۸۰ سؤال دو گزینه‌ای هشت درس کتاب، هر سؤال یک امتیاز دارد. (۴۰ امتیاز).

(۳) انتخاب ۲۰ عبارت یا آیه قرآن از مجموعه‌ی عبارات و آیات دروس و تمرین‌ها، ترجمه‌ی صحیح و کامل هر عبارت پنج امتیاز دارد. (۱۰۰ امتیاز).

۴) انتخاب ۵ سؤال از سؤال‌های آخرین تمرین درس‌ها، هر پاسخ صحیح که به صورت یک عبارت قرآنی است ۶ امتیاز دارد. (۳۰ امتیاز).

چند نکته

مناسب است برای ترجمه‌ی زیبا و روان عبارات قرآن، به نکات زیر توجه شود.

۱- گاهی زیباتر است کلمات جمع به صورت مفرد معنا شود، مانند:

وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ: و خدا بهترین روزی دهنده است.

بَلْ كُنَّا ظَالِمِينَ: بلکه بودیم ستمگر

۲- «مِنْ» بعد از حرف استفهام و نفی، به معنای «هیچ» می‌باشد، مانند:

هَلْ مِنْ خَالِي غَيْرِ اللَّهِ: آیا هیچ آفریننده‌ای جز خداوند هست؟

وَمَا لَكُمْ مِنْ تَائِبِينَ: و برای شما هیچ یآوری نیست.

یا: و شما هیچ یآوری ندارید.

۳- فعل ماضی، بعد از «إِنْ» معمولاً مضارع معنا می‌شود، مانند:

إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ: اگر مؤمن باشید.

همان‌طور که ملاحظه می‌کنید بهتر است دو کلمه‌ی «تَائِبِينَ» و «مُؤْمِنِينَ» در این عبارات، مفرد معنا شود.

۴- گاهی «بِ» در جمله‌های منفی معنا نمی‌شود، مانند:

وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ: و خداوند از آنچه انجام می‌دهید، غافل نیست.

در پایان از تمام عزیزانی که در آماده‌سازی این کتاب سهیم بوده‌اند سپاس‌گزاری می‌شود.